

Hepaticus encephalopathia okozta delírium-szindróma, vagy mégsem?

Dr. Szűcs Attila¹, Dr. Martyin Tibor², Dr. Varga Márta¹

Békés Vármegyei Központi Kórház, Dr. Réthy Pál Tagkórház 2. Gasztroenterológia Osztály¹

Békés Vármegyei Központi Kórház, Dr. Pándy Kálmán Tagkórház, Fertőző Osztály²

BÉKÉS VÁRMEGYEI
KÖZPONTI KÓRHÁZ

Bevezetés

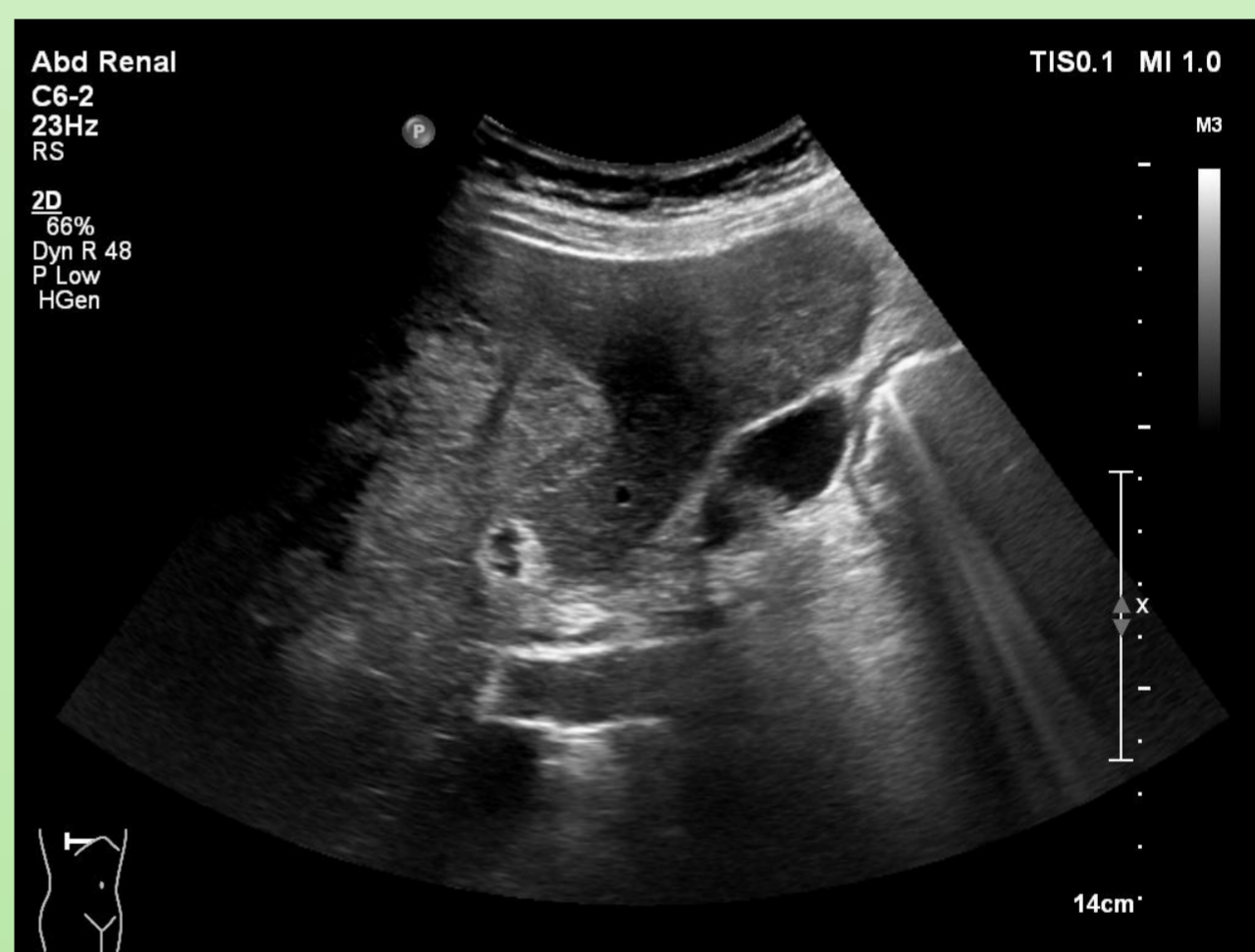
Kórházi felvételt követően gyakran lép fel novum tudatzavar, súlyosabb esetben delírium-szindróma, különösen idős beteget körében. A delírium-szindróma egy potenciálisan életveszélyes állapot, elkülönítése különösen az idősköri demenciától fontos. A tünetegyüttes hátterében számos betegség állhat, többek között hepaticus encephalopathia és meningitis is. Akut bakteriális meningitis harmadik leggyakoribb kórokozója a *Listeria monocytogenes*, mely alapvetően sérült immunitású egyéneknél alakul ki, és legtöbbször táplálékkal kerül a szervezetbe.

Beteg

Esetünkben egy 70 éves férfibeteget vettük fel kórházunk Sürgősségi Osztályáról, ahol egy hónapja tartó jobb bordaív alatti hasi fájdalom, étvágytalanság és fogyás miatt jelentkezett. Láza vagy egyéb panasza nem volt. Kórelőzményében kezelt hypertonia szerepel, 40 éve dohányzik napi egy dobozzal, alkoholt alkalmasszerűen fogyasztott. Szociális háttere rendezett.

Eredmények

Fizikális vizsgálat során kiemelendő az icterusos bőr és sclerák, jobb bordaívet három harántujjal meghaladó májtompulat, illetve köldök alatt két harántujjal ascites volt kopogtatható. Laborjában balra tolt vérkép, emelkedett gyulladásos értékek, emelkedett parenchymás és obstrukciós májenzimek, megnyúlt INR volt a kiemelendő. Tumormarkerek közül az AFP volt extrém magas (**60500 ng/ml!**). Hasi ultrahang vizsgálata során **multiplex máj metastasisokat láttak, felmerült primer hepatocelluláris carcimoma lehetősége is**. Bakteriológiai tenyésztésre ascites punkciót végeztünk és haemokultúrákat vettünk le. Komplex májprotektív kezelést, illetve felmerülő spontán bakteriális peritonitis miatt parenterális ceftriaxone kezelést indítottunk. Felvételének harmadik napján **novum súlyos fokú tudatzavar**, delírium-szindróma alakult ki, ügyeleti időben elvégzett koponya CT friss laesiót nem igazolt. Tudatzavarát multiplex máj térfoglalás talaján kialakuló progrediáló akut májelégtelenségnek, hepaticus encephalopathianak véltük. Kezelését ennek megfelelően kiegészítettük pszichiáter bevonásával. Azonban kontroll laborjaiban **gyulladásos értékek tovább emelkedtek**, ascites punkció fertőzésre utalót nem igazolt, viszont **haemokultúra *Listeria monocytogenes* septicaemiát igazolt**. Infektológussal konzultáltunk, parenterális ampicillin és gentamicin terápiára tértünk át, illetve **lumbálpunkciót** végeztünk, mely **megerősítette meningitis lehetőségét**. A beteget kórházunk Fertőző Osztályára helyeztük át.

Felvételi laborvizsgálat

FVS: 16.2 G/l	CRP: 310 mg/l	Amiláz: 18 U/l	Sebi: 41/13 umol/l
HgB: 16.4 g/dl	PCT: 2.99 ng/ml	Albumin: 26 g/l	ALP: 440 U/l
MCV: 88 fl	Vc: 6 mmol/l	Húgysav: 516 mmol/l	GOT: 99 U/l
PLT: 348 G/l	Na ⁺ : 142 mmol/l	UREA: 15 mmol/l	GPT: 89 U/l
INR: 1.6 (51%)	K ⁺ : 4.7 mmol/l	GFR: 50 ml/min/ 1.73 m ²	GGT: 687 U/l

HAV	HEV	CMV	EBV	HbsAg	HCV
negatív	negatív	IgG pozitív	IgG pozitív	negatív	negatív

Liquor s.sz.	Liquor cukor	Vércukor	ITP
18/ mm³	3.5 mmol/l	5.1 mmol/l	602 mg/l

Következtetés

Kialakult delírium-szindróma hátterében *Listeria monocytogenes* okozta meningitis, illetve hepaticus encephalopathia állt. Célzott antibiotikus és komplex májprotektív kezelés hatására klinikai állapota fokozatosan javult. Hasi ultrahangon leírt tumoros betegsége miatt további kivizsgálása során végül disszeminált primer húgyhólyag daganat igazolódott, mely kezelés ellenére a beteg halálához vezetett.